

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **M. B.**, zastoupený JUDr. Vendelínem Mihalikem, advokátem se sídlem Římská 16, Praha 2, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2007, č. j. 2 Ca 6/2007 – 25,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 24. 10. 2007, č. j. 2 Ca 6/2007 – 25, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci

Žalobce dne 9. 11. 2006 řídil nákladní vozidlo tovární značky Fiat Dobló, v katastru obce Lochovice a při projíždění pravotočivé zatáčky nezvládl na mokřém povrchu vzhledem k rychlosti jízdy řízení, dostal smyk, přejel do protisměru, kde přední část svého vozidla narazil do levé přední části protijedoucího nákladního vozidla značky Avia řízeného P. K., který ve snaze zabránit střetu vozidel zajel na pravou krajnici a pravou částí do silničního příkopu. Při střetu se vozidlo žalobce vlivem nárazu otočilo o 180 stupňů do konečného postavení a došlo ke zranění žalobce a ke hmotným škodám na obou vozidlech. Tyto skutečnosti nejsou mezi stranami sporné, neboť žalobce průběh nehody nezpochybnil a svého protiprávního jednání si je vědom.

Rozhodnutím ze dne 22. 1. 2007, č. j. S-MUHO/5661/2006 TAD 219, Městský úřad Hořovice, odbor technický a dopravní, shledal žalobce vinným z přestupků proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 22 odst. 1 písm. h) a i) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, pro porušení § 4 písm. a) a b), § 11 odst. 1 a § 18 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), za které mu byla uložena pokuta podle § 22 odst. 4 zákona o přestupcích ve výši 25 000 Kč a zákaz činnosti spočívající v zákazu řízení všech motorových vozidel po dobu 12 měsíců.

Jak již bylo řečeno výše, žalobce skutkové okolnosti věci nezpochybil, nicméně přesto se proti rozhodnutí Městského úřadu Hořovice odvolal, a to, pokud jde o závěr správního orgánu, že spáchal přestupek dle § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích. Podle žalobce nelze § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích v relevantním znění (tj. platném od 1. 7. 2006 do 21. 8. 2007) vykládat tak, že za „zranění“ ve smyslu tohoto ustanovení se považuje i zranění toho, kdo při porušení zvláštního právního předpisu (zákonu o silničním provozu) sice způsobí nehodu, nicméně zraní pouze sám sebe (a nikoho jiného). Žalovaný však odvolání žalobce rozhodnutím ze dne 10. 4. 2007, č. j. 26853/2007/KUSK/3, zamítl a rozhodnutí správního orgánu 1. stupně potvrdil.

Proti tomuto rozhodnutí brojil žalobce žalobou k Městskému soudu v Praze, ve které rozvedl svoji argumentaci o nesprávné právní kvalifikaci daného skutku dle § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích. Žalobce zejména poukázal na dle jeho názoru analogická ustanovení v trestním zákoně, která definují několik skutkových podstat trestných činů spočívajících v ublížení na zdraví, avšak vždy jde pouze o jednání vůči jinému, nikoliv vůči sobě samému. Dále poukazuje na § 55 odst. 1 zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění, ve znění účinném do 31. 5. 2008, podle něhož *„příslušná zdravotní pojišťovna má právo na náhradu škody vůči třetím osobám, jestliže vynaložila náklady na péči hrazenou ze zdravotního pojištění v důsledku jejich zaviněného protiprávního jednání vůči osobám účastným zdravotního pojištění.“* Toto ustanovení podle žalobce nelze vykládat tak, že zdravotní pojišťovna může požadovat náhradu škody, kterou vynaložila na zdravotní péči určité osoby, na ní samotné, i když tato zdravotní péče byla vynaložena v důsledku protiprávního jednání této osoby (žalobce zde odkazuje na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 18. 2. 2003, sp. zn. 4 Tz 4/2003).

Městský soud žalobu rozsudkem ze dne 24. 10. 2007 zamítl. Městský soud poukázal na to, že ustanovení § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích, ve znění platném od 1. 7. 2006 do 21. 8. 2007 (tj. do novely č. 215/2007 Sb.), nerozlišovalo mezi zraněním pachatele přestupku a zraněním jiné osoby. Ustanovení § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích v této době znělo: *„Přestupku se dopustí ten, kdo v provozu na pozemních komunikacích ... h) porušením zvláštního právního předpisu ... způsobí dopravní nehodu, při které dojde k usmrcení nebo zranění osoby...“* (odkaz vynechán). Gramatickým výkladem městský soud dospěl k závěru, že přestupku podle § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích, se dopustí i osoba, která způsobila dopravní nehodu, při níž si sama způsobila zranění. Městský soud shledal výklad žalovaného v souladu čl. § 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a dospěl k závěru, že tomuto výkladu nebrání žádné jiné ustanovení Listiny a že nelze analogicky odkazovat na trestní zákon.

II.

Shrnutí základních argumentů uvedených v kasační stížnosti

Žalobce („stěžovatel“) napadl rozsudek Městského soudu v Praze kasační stížností, v níž uvádí důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy namítá nesprávné posouzení právní otázky městským soudem.

Stěžovatel v kasační stížnosti brojí proti vztažení § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích na jeho případ, přičemž rozvádí argumentaci uvedenou již v žalobě následujícím způsobem. Za první, výklad § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích ze strany městského soudu je v rozporu s vůlí zákonodárce. Ta je podle stěžovatele seznatelná z novely č. 215/2007 Sb., která pro aplikaci § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích explicitně stanovila podmínku ublížení na zdraví *jiné* osoby, přičemž důvodová zpráva k této novele jako důvod pro novelizaci § 22 odst. 1 písm. h) uvádí odstranění chyb a nepřesností. Za druhé, tento výklad vede k absurdním závěrům, neboť při jeho důsledné aplikaci by správní orgány v případě úmrtí viníka dopravní nehody musely trestat zemřelého. Za třetí, § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích nelze vykládat pouze gramaticky, nýbrž je třeba přistoupit i k systematickému a logickému výkladu, které hovoří pro právní názor zastávaný stěžovatelem.

III.

Právní hodnocení věci

Nejvyšší správní soud nejprve přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Jedinou otázkou, jež je předmětem kasační stížnosti, je posouzení, zda bylo možné vztáhnout skutkovou podstatu přestupku dle § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích ve znění platném od 1. 7. 2006 do 21. 8. 2007 i na případy, kdy sice pachatel porušením zvláštního právního předpisu způsobil dopravní nehodu, při které došlo ke zranění osoby, nicméně jedinou zraněnou osobou byl pachatel sám.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že tuto otázku již ve své rozhodovací činnosti opakovaně řešil a dospěl k závěru, že jednání viníka dopravní nehody jako přestupek dle § 22 odst. 1 písm. h) zákona o přestupcích (ve znění platném od 1. 7. 2006 do 21. 8. 2007) v těchto případech kvalifikovat nelze. V rozsudku ze dne 22. 11. 2007, č. j. 5 As 42/2007 - 54, dostupném na www.nssoud.cz, Nejvyšší správní soud vyslovil právní názor, že „u dopravní nehody, jejímž jediným účastníkem a současně jediným zraněným byl pouze řidič, který způsobil dopravní nehodu, spočívá nebezpečnost jednání a zájem společnosti na potrestání pouze za porušení zvláštního právního předpisu, nikoliv za nedbalostní sebepoškození zdraví, a proto závěr krajského soudu o nesprávné právní kvalifikaci správním orgánem je správný. Sankce za nedbalostní sebepoškození zdraví by nebyla účinná, účelná a neměla by smysl.“ V rozsudku ze dne 13. 6. 2008, č. j. 2 As 9/2008 - 77, publikovaném pod č. 1684/2008 Sb. NSS, pak Nejvyšší správní soud toto pravidlo vztáhl i na situace, kdy byli účastníci nehody dva. Ve věci vedené pod sp. zn. 5 As 42/2007 šlo o dopravní nehodu s jediným účastníkem – řidičem, který vyjel mimo pozemní komunikaci a čelně narazil do stromu, zatímco ve věci vedené pod sp. zn. 2 As 9/2008 se stejně jako v projednávané věci dopravní nehody účastnily dvě osoby. Je pravdou, že ve věci sp. zn. 2 As 9/2008 nezavinil dopravní nehodu řidič, ale jiný účastník provozu na pozemních komunikacích (chodec), to však z hlediska sporné právní otázky není vůbec podstatné, podstatné je, že došlo ke zranění právě pouze viníka dopravní nehody. V rozsudku sp. zn. 2 As 9/2008 se dále Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, jak věc posoudit v situaci, kdy stěžovatelka v citované věci tyto důvody v řízení před správními soudy vůbec neuplatnila.

V daném případě ovšem není třeba tuto otázku posuzovat, neboť stěžovatel předmětnou námitku v plném rozsahu uplatnil jak v žalobě, tak v kasační stížnosti.

Zdejší soud nevidí ani v této věci žádný rozumný důvod, pro který by se měl od výše citovaného právního názoru, který ve svých předchozích rozhodnutích vyjádřil, jakkoliv odchylovat. Jedná se již o konzistentní judikaturu Nejvyššího správního soudu, která sjednotila rozpornou rozhodovací činnost na úrovni krajských soudů (srov. např. rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 15. 2. 2007, č. j. 51 Ca 9/2006 - 27, na jedné straně, a rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 2. 2008, č. j. 58 Ca 80/2007 - 42, na straně druhé). Uplatněná kasační námitka je tedy důvodná; v podrobnostech Nejvyšší správní soud odkazuje na citované rozsudky sp. zn. 5 As 42/2007 a sp. zn. 2 As 9/2008.

Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou, nezbyvá mu tedy, než v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek městského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení. V něm bude Městský soud v Praze vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Městský soud v Praze v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 14. listopadu 2008

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu